

УДК 330.34

DOI: 10.30977/ЕТК.2225-2304.2023.42.168

МЕТОДИКА ОЦІНКИ РІВНЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

КУДРЯВЦЕВ В. М., кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки і підприємництва.

E-mail: slavkudr@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7617-6390

КУДРЯВЦЕВА О. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту.

E-mail: KseniaKydr@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6488-1941

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, вул. Я. Мудрого, 25, м. Харків, Україна, 61002.

***Анотація.** Метою цієї статті є розробка методики оцінки рівня сталого розвитку транспортного підприємства, яка дає змогу доповнювати і розширювати систему коефіцієнтів, враховуючи специфічність вихідних та граничних умов функціонування, а також характер поставлених цілей підприємства, що дає можливість адаптуватися до середовища, яке динамічно змінюється. Для досягнення поставленої мети використано ряд сучасних загальнонаукових методів та прийомів дослідження, а саме: абстрактно-логічний, включаючи аналіз і синтез, індукцію та дедукцію; узагальнення – для здійснення огляду інформаційних джерел, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду; системного аналізу – з метою цілісного сприйняття об'єкта дослідження і комплексного аналізу зв'язків елементів у межах визначеної проблеми в цілому; проблемно-орієнтованого – для наукового обґрунтування методики оцінки рівня сталого розвитку транспортного підприємства.*

Сучасні економічні тенденції дають змогу наголосити на теоретичній і практичній значущості проблеми збільшення ефективності та стійкості підприємств транспорту на основі технологічної трансформації. При цьому сталий розвиток транспорту потягне за собою технічний і технологічний прогрес економіки в цілому.

Розглянута у роботі методика оцінки рівня сталого розвитку транспортних підприємств передбачає п'ять етапів. Також у рамках роботи було розроблено приблизну систему цілепокладання, яку підприємство може редагувати відповідно до власних пріоритетів. В даному дослідженні відбулася систематизація показників сталого розвитку, які були розділені за двома групами на якісні та кількісні, спираючись на сформовані цілі. Також у статті було запропоновано загальний інтегральний показник оцінки рівня сталого розвитку підприємства на підставі цільового підходу, у межах якого здійснюється поділ на показники щодо досягнення якісних і кількісних цілей у напрямках економічної, екологічної, соціальної та технологічної діяльності, що дає змогу оцінити ступінь їх виконання.

Запропоновані в статті теоретичні висновки, підходи і рекомендації можуть бути використані для визначення рівня сталого розвитку транспортного підприємства, на базі чого можна сформулювати висновок про його можливість здійснювати подальшу діяльність, що дасть змогу прийняти правильні управлінські рішення.

Ключові слова: сталий розвиток, оцінка, рівень сталого розвитку, показник сталого розвитку, транспортне підприємство.

Постановка проблеми. Перед сучасними підприємствами стоїть завдання адаптації до умов, що динамічно змінюються, а також можливість існування в них. Актуальні тенденції економічного розвитку проявляються в більш глобальному характері криз, їх почастишанні. При цьому сучасне суспільство поступово входить у період, ядром якого стають принципово нові наукомісткі технології. Значення їх збільшується настільки, що дає можливість говорити про глибоку модифікацію ресурсної бази сучасної економічної системи.

Сучасні економічні тенденції дають змогу наголосити на теоретичній і практичній значущості проблеми збільшення ефективності та стійкості підприємств транспорту на основі технологічної трансформації. При цьому сталий розвиток транспорту потягне за собою технічний і технологічний прогрес економіки в цілому.

Для того щоб визначити, як розвивається підприємство, який характер має цей розвиток, необхідно провести його аналіз. Ключову роль в аналізі та діагностиці стану сталого розвитку організації відіграють різні економічні показники, індикатори, критерії. Під показником прийнято розуміти узагальнену характеристику будь-якого об'єкта, процесу або результату його діяльності, при цьому відображену в чисельній формі.

Здебільшого одним із показників щодо визначення рівня розвитку підприємства на часовому проміжку є показник економічного зростання. Ця категорія характеризується набором параметрів, що показують позитивний результат діяльності організації за певний період. Можна говорити про сталий економічний розвиток тільки в тому разі, якщо показник економічного зростання збільшуватиметься.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з концептуальним обґрунтуванням теорії сталого розвитку економічних систем різного рівня, розглядаються у працях таких українських і зарубіжних дослідників: П. Біанчі, В. Бязрова, В. Васильєва, А. Урсул, І. Бузько, Б. Андрушкова, В. Антонюк, І. Васильчук, М. Вишиванюка, Р. Галгаша, О. Гаркушенко, В. Загорського, Д. Зеркалова, Т. Калінеску, Е. Лібанової, Л. Ліпич, Л. Мельника, В. Микитенко, М. Новікової, Н. Павліхи, І. Семененко та ін. [1-5].

Дослідження, проведені автором, показують, що питання визначення сутності оцінки сталого розвитку підприємства також були вивчені та визначені такими дослідниками, як О. Зеткіна,

А. Севастьянова, В. Медведєв, Л. Мельник, А. Баланович, К. Горячева, І. Гришова, І. Демидова, Т. Капелюшна, Л. Квятковська, Т. Лепейко, В. Ніценко, І. Тарасенко та ін. [6-10].

Невирішені складові загальної проблеми. Підприємство, будучи складною системою, можна охарактеризувати за допомогою набору певних показників. Для оцінювання рівня якості роботи цієї організації можна використовувати інтегровану кількісну оцінку, що відображає збільшення показників економічного зростання, відповідність результату її роботи стратегічним цілям і пріоритетним вимогам, зокрема тим, що пред'являються до внутрішнього і зовнішнього ринків загалом.

Для забезпечення сталого розвитку необхідна стратегія, у рамках якої було б розроблено систему збалансованих показників. Ця система пов'язує цілі та показники, що дають змогу аналізувати рівень їх досягнення, розраховувати та простежувати причинно-наслідкові зв'язки між ними.

Говорячи про сталий розвиток саме транспортних підприємств, найбільш важливим показником для стійкості, на наш погляд, є технології. Тому ми вважаємо, що слід технологічну стійкість виділити як окремий інтегральний показник.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є розробка методики оцінки рівня сталого розвитку транспортного підприємства, яка дає змогу доповнювати і розширювати систему коефіцієнтів, враховуючи специфічність вихідних і граничних умов функціонування, а також характер поставлених цілей підприємства, що дає можливість адаптуватися до середовища, що динамічно змінюється.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі дослідження праць провідних авторів, а також відповідно до висунутої ідеї щодо виокремлення технологічності та поділу цілей на якісні та кількісні можна запропонувати таку методику оцінювання сталого розвитку підприємства (рис. 1).

Методика має гнучку опорну будову, яку за потреби можна доповнити і розширити, при цьому вона являє собою систему даних, що враховує специфічні особливості початкових і граничних умов господарської діяльності підприємства та характеристики поставлених цілей.

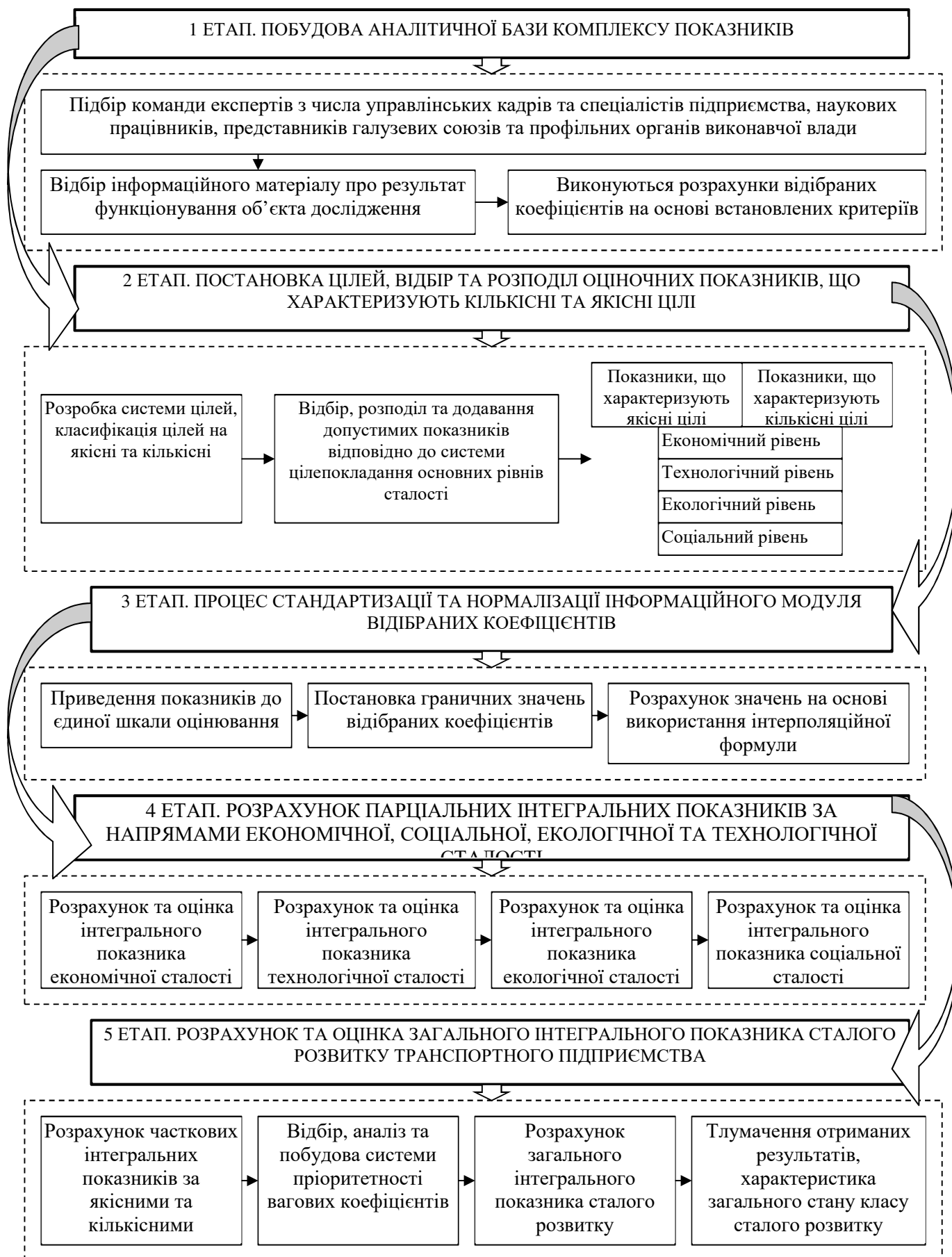

Рис. 1. Етапи оцінювання рівня сталого розвитку підприємств

До числа базових принципів реалізації запропонованої методики належать:

- кількість обраних показників має бути достатньою для оцінки стійкості підприємства в динаміці;
- застосовані показники повинні абсолютно достовірно, а також детально і повно описувати сутність соціальної, екологічної, економічної та технологічної стійкості;
- адекватність отриманих даних і реальне відображення значень про виробничо-господарську діяльність підприємства;
- відібрані показники мають описувати як склад та ефективність застосування ресурсів, що перебувають у власності підприємства, так і бути здатними порівняти сталий розвиток кількох підприємств;
- методика оцінки має ґрунтуватися на показниках, які не залежні один від одного (тобто коефіцієнт кореляції між кожною парою показників має бути мінімальним), обов'язково приводити відібрані показники у зіставні величини.

Оцінка рівня сталого розвитку транспортних підприємств передбачає п'ять етапів.

Розглянемо кожен із п'яти етапів окремо.

На першому етапі складається аналітична база системи оціночних показників сталого розвитку підприємства. У рамках цього етапу здійснюється підбір експертів серед різного роду персоналу. При цьому відбувається відбір інформаційного матеріалу про результати функціонування досліджуваних об'єктів і виконуються розрахунки відібраних коефіцієнтів на основі встановлених критеріїв.

На другому етапі проводиться постановка цілей підприємства, їх групування за якісними і кількісними напрямками, при цьому враховуються рівні економічної, екологічної, соціальної та технологічної стійкості.

У рамках роботи було розроблено приблизну систему цілепокладання, яку підприємство може редагувати відповідно до власних пріоритетів (рис. 2).

Ефективність оцінювання сталого розвитку залежить від того, якою мірою правильно поставлено цілі та розроблено завдання сталого розвитку, як оцінено фактори, що впливають, і які впливають на діяльність підприємства, а також якою мірою чітко встановлено напрямки його зростання.

Рис. 2. Цілепокладання транспортного підприємства

Ми пропонуємо включати в показник тільки ті коефіцієнти, які відповідають цілям досліджуваної організації. Таким чином, завдяки цьому підходу вдасться:

- зменшити кількість розраховуваних показників;
- врахувати специфіку і цілі підприємства;
- виявити причину зривів на шляху до досягнення спільної мети.

У рамках дослідження коефіцієнти, що дають змогу оцінити сталий розвиток підприємства, були розділені за двома групами, спираючись на сформовані якісні та кількісні цілі. Розставимо кожен коефіцієнт за чотирма рівнями: соціальний, екологічний, економічний і технологічний. Таким чином, відмінною рисою пропонуваної оцінки є цільовий підхід, що дає змогу оцінити сталий розвиток підприємства відповідно до його якісних і кількісних характеристик у кожній зі сфер сталого розвитку (соціальній, екологічній, економічній, технологічній), при цьому враховуючи їхню взаємодію за рівнями (рис. 3).

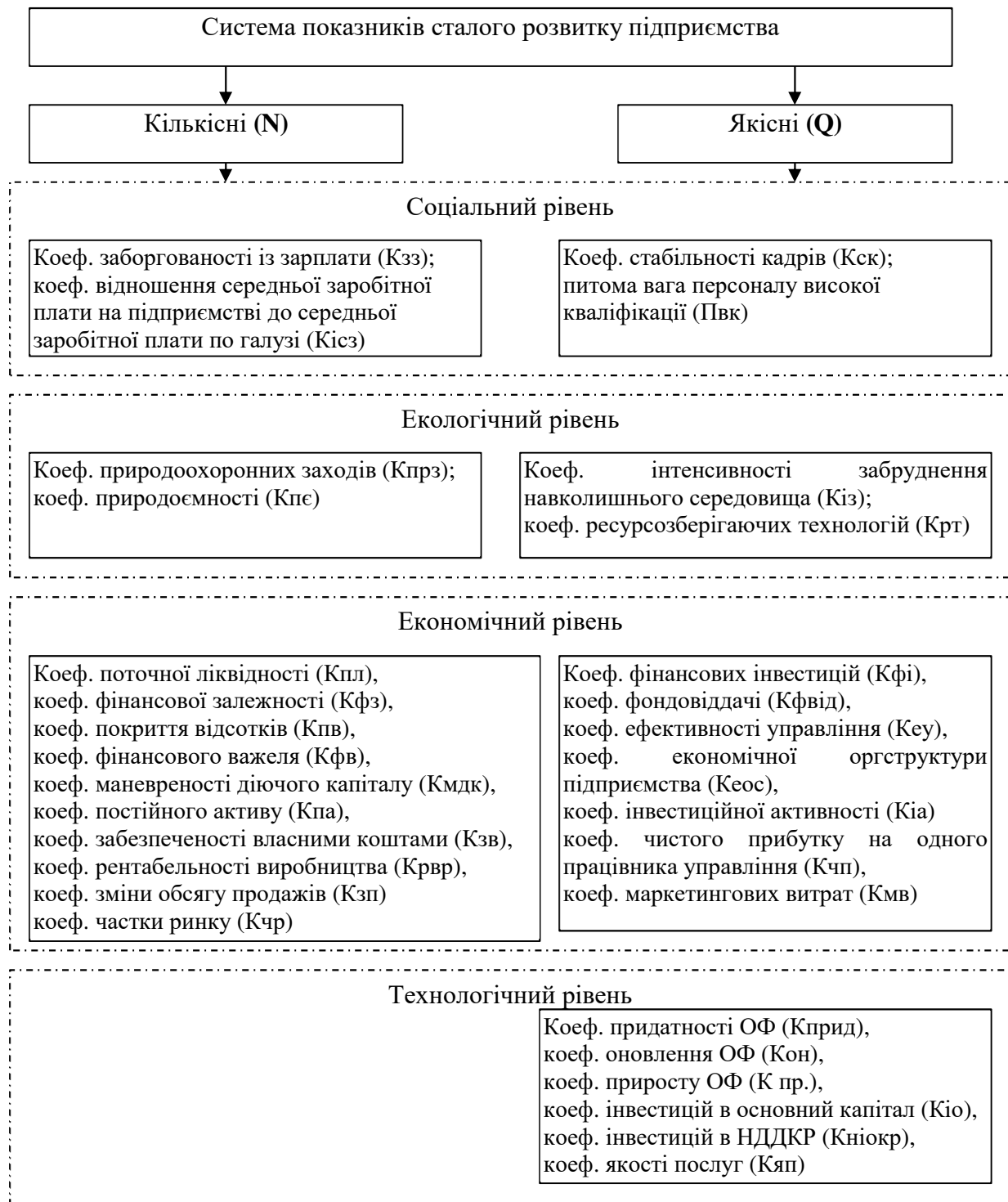

Рис. 3. Систематизація показників сталого розвитку

Третій етап складається з процесів стандартизації та нормалізації інформаційного модуля коефіцієнтів і приведення їх до комплексу обчислених даних, при цьому відбувається застосування та використання методів, що дають змогу обчислити нормалізоване значення нульових і від'ємних коефіцієнтів.

Досліджувані показники змінюються в різних межах. Так, x може змінюватися від деякого мінімального значення x_{\min} (що відображає відсутність якості) до деякого максимального значення x_{\max} (крайній ступінь прояву, наявності, вираженості).

Для того щоб порівнювати різні показники, їх слід привести до однієї шкали так, щоб вони змінювалися в єдиних межах.

Оскільки в методиці під час розрахунку часткових інтегральних показників використовуватиметься середня геометрична (критерій сильної стійкості), пропонуємо унормувати показники в діапазоні від 0.1 до 1, оскільки, відповідно до математичної статистики, до формули методу геометричної середньої не можуть входити коефіцієнти з нульовим і від'ємним значенням.

Якщо підприємство працює стабільно, то не повинно відбуватися появи ні нульових, ні від'ємних значень, якщо ж усе-таки вони виникають під час проведення розрахунків, то це може свідчити про незадовільні тенденції в діяльності організації.

Четвертий етап полягає у визначенні часткових інтегральних коефіцієнтів економічного, технологічного, соціального й екологічного рівнів сталого розвитку досліджуваних підприємств, зокрема, відбувається розрахунок та оцінка показників різного роду стійкості.

Розробляючи інтегральний показник, необхідно враховувати специфіку і стратегічно важливі аспекти оцінюваного підприємства.

Для розроблення формули інтегрального показника недостатньо відібрати потрібні показники. Необхідно також вибрати узагальнюючу, інтегральну функцію, існують різні їхні види, але здебільшого вона буває адитивною або мультиплікативною. Для того щоб розрахувати загальний інтегральний показник, найчастіше використовують такі методи: метод сум; метод геометричної середньої; метод коефіцієнтів; метод суми місць; метод відстаней та їхньої варіації тощо.

Завдяки цим методам можна дати порівняльну характеристику різних підприємств. За допомогою здійснення різноманітних арифметичних дій із частковими коефіцієнтами, які ми розрахуємо завдяки зібраній інформації, з'являється можливість прорахувати інтегральний показник сталого розвитку.

У розрахунках часткових інтегральних показників ми будемо використовувати середню геометричну його складових частин.

Використання цієї формули дасть змогу меншою мірою заповнити невисокі значення показників однієї сфери високими значеннями показників інших сфер. Тобто більший розрив між індексами сфер даватиме менше значення результату.

Узагальнений інтегральний показник сталого розвитку транспортних підприємств (ЗІПСР) у даному дослідженні проводиться на основі методу сум із часткових інтегральних показників кількісної (N) та якісної (Q) групи, що розраховується за формулою:

$$\text{ЗІПСР} = \sum_{i=1}^n W_i K_i, \quad (1)$$

де ЗІПСР – загальний інтегральний показник сталого розвитку організації;

W_i – значущість показника, її визначають експерти;

K_i – коефіцієнт;

n – кількість коефіцієнтів.

Даний інтегральний показник дає змогу оцінити не тільки стійкість підприємства загалом, а й простежити стійкість відповідно до цілей підприємства. Для цього коефіцієнти розбиті по вертикалі на дві групи: якісні та кількісні.

Узагальнений інтегральний показник дає змогу оцінити стійкість підприємства не тільки з погляду цілей, а й за чотирма рівнями: екологічним, економічним, соціальним, технологічним (рис. 4).

На заключному, п'ятому, етапі розраховуються інтегральні показники за якісними та кількісними цілями, на основі яких буде розраховано узагальнюючий інтегральний показник сталого розвитку транспортного підприємства.

Завдяки формулі Фішберна нами було визначено вагові коефіцієнти показників, які входять до складу групи стійкості за якісними та кількісними цілями:

$$\text{ЗІПСР} = 0,67 N + 0,33 Q. \quad (2)$$

Розрахунок відібраних коефіцієнтів проводиться за формулами, які є загальноприйнятими.

ВІДБІР ТА РОЗПОДІЛ ПОКАЗНИКІВ	Коеф. придатності ОФ (Кприд), Коеф. оновлення ОФ (Кон), Коеф. приросту ОФ (К пр.), Коеф. інвестицій в основний капітал (Кіо), Коеф. інвестицій в НДДКР (Кніокр), Коеф. якості послуг (Кяп)	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	НОРМАЛІЗАЦІЯ	ПАРЦІАЛЬНИЙ ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ	
	$Y_{tex_Q} = \sqrt[6]{K_{прид} \cdot K_{он} \cdot K_{пр} \cdot K_{іо} \cdot K_{ніокр} \cdot K_{яп}}$				
	ПАРЦІАЛЬНИЙ ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ				
	$Y_{ек_N} = \sqrt[10]{K_{пл} \cdot K_{фз} \cdot K_{пв} \cdot K_{фв} \cdot K_{мдк} \cdot K_{па} \cdot K_{зв} \cdot K_{рвр} \cdot K_{зп} \cdot K_{чр} \cdot K_{фі} \cdot K_{фвід} \cdot K_{еу} \cdot K_{еос} \cdot K_{іа} \cdot K_{чп} \cdot K_{мв}}$				
	$Y_{ек_Q} = \sqrt[7]{K_{фі} \cdot K_{фвід} \cdot K_{еу} \cdot K_{еос} \cdot K_{іа} \cdot K_{чп} \cdot K_{мв}}$				
ВІДБІР ТА РОЗПОДІЛ ПОКАЗНИКІВ	Коеф. поточної ліквідності (Кпл), Коеф. фінансової залежності (Кфз), Коеф. покриття відсотків (Кпв), Коеф. фінансового важеля (Кфв), Коеф. маневреності діючого капіталу (Кмдк), Коеф. постійного активу (Кпа), Коеф. забезпеченості власними коштами (Кзв), Коеф. рентабельності виробництва (Крвр), Коеф. зміни обсягу продажів (Кзп) Коеф. частки ринку (Кчр) Коеф. фінансових інвестицій (Кфі), Коеф. фондовіддачі (Кфвід), Коеф. ефективності управління (Кеу), Коеф. економічної оргструктури підприємства (Кеос), Коеф. інвестиційної активності (Кіа) Коеф. чистого прибутку на одного працівника управління (Кчп), Коеф. маркетингових витрат (Кмв).	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	НОРМАЛІЗАЦІЯ	ПАРЦІАЛЬНИЙ ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЕКОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ	
	$Y_{екол_N} = \sqrt{K_{прз} \cdot K_{пе}}$ $Y_{екол_Q} = \sqrt{K_{із} \cdot K_{рт}}$				
	ПАРЦІАЛЬНИЙ ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК СОЦІАЛЬНОЇ СТАЛОСТІ				
	$Y_{соц_N} = \sqrt{K_{зз} \cdot K_{ісз}}$ $Y_{соц_Q} = \sqrt{K_{ск} \cdot P_{вк}}$				
	ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЯКІСНОЇ (Q) ТА КІЛЬКІСНОЇ (N) СТІЙКОСТІ				
$Q = \sqrt[4]{Y_{tex_Q} \cdot Y_{ек_Q} \cdot Y_{екол_Q} \cdot Y_{соц_Q}}$		$N = \sqrt[3]{Y_{ек_N} \cdot Y_{екол_N} \cdot Y_{соц_N}}$			
ЗАГАЛЬНИЙ ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЗІПСР = $W_1 N + W_2 Q$, де $W_{1,2}$ – значущість показника, розраховується за формулою Фішберна; N – кількісний інтегральний показник; Q – якісний інтегральний показник					

Рис. 4. Узагальнений інтегральний показник сталого розвитку

Разом з тим сформульована класифікація класів сталого розвитку досліджуваних підприємств дозволяє зробити певні висновки:

- розвиток досліджуваного об'єкта з економічного погляду може мати прогресуючу спрямованість і при цьому бути нестійким, тоді як сталий розвиток завжди прогресуючий, тобто прогрес безпосередньо пов'язаний зі стійкістю. Отже, найкраща ситуація в рамках економічного розвитку складеться у підприємства, що має найвищий ступінь сталого розвитку;

- оцінка стійкості розвитку досліджуваних об'єктів дає змогу встановити, що підприємства з найвищим рівнем сталого розвитку, а саме з високими економічними, соціальними, екологічними та технологічними показниками, оволодівають найкращою конкурентоспроможною позицією, на відміну від компаній, які сталого розвитку досягають лише в одному напрямку;

- розроблена методика дає можливість установити сукупний потенціал їхнього розвитку, визначити зовнішні та внутрішні чинники, що позитивно чи негативно впливають на сталий розвиток.

Таким чином, визначається рівень сталого розвитку транспортного підприємства, на базі чого можна сформулювати висновок про його можливість здійснювати подальшу діяльність, що дасть змогу прийняти правильні управлінські рішення.

Висновки. Ця методика, порівняно з уже наявними, має такі відмінні риси.

По-перше, методика дослідження складається з п'яти етапів, основним етапом, від якого залежить подальший перебіг дослідження, є відбір коефіцієнтів відповідно до поставлених цілей підприємства.

По-друге, аналіз рівня сталого розвитку проводиться на базі як цільового підходу (коефіцієнти розподіляються відповідно до якісних та кількісних цілей підприємства), так і враховуються основні напрями сталого розвитку, а саме економічної, екологічної, соціальної, технологічної сталості, кожний з яких має власну систему показників оцінки.

По-третє, сукупність індикаторів, що застосовуються для оцінювання сталого розвитку організації, може мати змогу допускати коригування у разі виникнення нових проблем у процесі функціонування діяльності підприємства в усіх сферах (економічній, соціальній, екологічній), установлення новітніх підходів, зокрема і

до спроможності організації до здійснення даного оцінювання.

По-четверте, складений алгоритм методики інтегрального оцінювання рівня сталого розвитку можна застосовувати для всіх підприємств транспорту, але для точніших розрахунків рівня стійкості конкретного підприємства можливе коригування відповідно до поставлених цілей організації.

Література

1. Etzion D., Aragon-Correa A. Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead. *Organization & Environment*. 2016. Vol. 29. Is. 2. P. 147-155.
2. Андрушків Б. М. Інноваційні засоби формування концепції оцінювання сталого розвитку у системі: підприємство – галузь – регіон – держава (євроінтеграційні аспекти). *Український журнал прикладної економіки*. 2016. № 2 (1). С. 6-17.
3. Гаркушенко О. М. Системно-динамічна модель оцінки впливу цифровізації на сталий розвиток. *Економіка промисловості*. 2021. № 1 (93). С. 20-45.
4. Загорський В. С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 336 с.
5. Сталый розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього: монографія / за ред. акад. НААН України М. А. Хвесика. Київ: Вид-во ДУ Ін-ту економіки природокористування та сталого розвитку НАН України, 2012. 465 с.
6. Капелюшна Т. В. Оцінювання ефективності механізму управління сталим розвитком підприємства з використанням статико-динамічного підходу. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. № 3. С. 69-74.
7. Телешевська С. М. Комплексна методика оцінки рівня сталого розвитку підприємств. *Молодий вчений*. 2015. № 6 (21). С. 78-81.
8. Ніценко В. С. Механізми забезпечення сталого розвитку підприємницьких структур агропродовольчої сфери на основі інтеграції. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2014. № 6. С. 131-146.
9. Шапуров О. О. Методичний підхід до оцінювання рівня інноваційного сталого розвитку промислового підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 50-2. С. 167-176.
10. Шашина М. В., Мосійчук Д. О. Параметричні характеристики сталого розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10049>. DOI: [10.32702/2307-2105-2022.3.2](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.3.2) (дата звернення: 25.10.2023).

References

1. Etzion, D., Aragon-Correa, A. (2016). Big Data, Management, and Sustainability: Strategic Opportunities Ahead. *Organization & Environment*, 29, 147-155 [in English].

2. Andrushkiv, B. M. (2016). Innovacijni zasoby formuvannya koncepcii ocinyuvannya stalogo rozvytku u systemi: pidpryjemstvo – galuz – region – derzhava (jevointegracijni aspekty). [Innovative means of forming the concept of sustainable development assessment in the system: enterprise – industry – region – state (European integration aspects)]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky – Ukrainian Journal of Applied Economics*, 2 (1), 6-17 [in Ukrainian].

3. Harkushenko, O. M. (2021). Systemno-dynamichna model otsinky vplyvu tsyfrovizatsii na stalyy rozvytok. [System-dynamic model of assessing the impact of digitalization on sustainable development]. *Ekonomika promyslovosti – Ekonomika promyslovosti*, 1 (93), 20-45 [in Ukrainian].

4. Zahorskyi, V. S. (2018). Kontseptualni osnovy formuvannya systemy upravlinnya stalym rozvytkom ekoloho-ekonomichnykh system: Monohrafiya [Conceptual bases of formation of management system of sustainable development of ecological and economic systems: Monograph]. Lviv: LRIDU NADU [in Ukrainian].

5. Khvesyka, M. A. (Ed). (2012). Stalyy rozvytok: svitohlyadna ideolohiya maybutnoho: Monohrafiya [Sustainable development: worldview ideology of the future: Monograph]. K.: Vyd-vo DU In-tu ekonomiky pryrodokorystuvannya ta staloho rozvytku NAN Ukrayiny [in Ukrainian].

6. Kapelyushna, T. V. (2016). Otsiniuvannya efektyvnosti mekhanizmu upravlinnia stalym rozvytkom pidpryiemstva z vykorystanniam statyko-dynamichnoho pidkhodu [Estimation of efficiency of the mechanism of management of steady development of the enterprise with use of the static-dynamic approach]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes – Economy. Management. Business*, 3, 69-74 [in Ukrainian].

7. Teleshevska, S. M. (2015). Kompleksna metodyka otsinky rivnia staloho rozvytku pidpryiemstv [A comprehensive methodology for assessing the level of sustainable development of enterprises]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, 6 (21), 78-81 [in Ukrainian].

8. Nitsenko, V. S. (2014). Mekhanizmy zabezpechennia staloho rozvytku pidpryiemnytskykh struktur ahroprodovolchoi sfery na osnovi intehtratsii [Mechanisms of ensuring sustainable development of business structures of the agri-food sector on the basis of integration]. *Visnyk KhNAU – Bulletin of KhNAU*, 6, 131-146 [in Ukrainian].

9. Shapurov, O.O. (2020). Metodychnyi pidkhid do otsiniuvannya rivnia innovatsiinoho staloho rozvytku promyslovoho pidpryiemstva. [Methodical approach to assessing the level of innovative sustainable development of an industrial enterprise] *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, 50-2, 167-176 [in Ukrainian].

10. Shashyna, M., Mosiychuk, D. (2022). Parametrychni kharakterysty staloho rozvytku pidpryiemstva [Parametric characteristics of sustainable development of the enterprise], *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 3, Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10049> [in Ukrainian].

METHODOLOGY FOR ASSESSING THE LEVEL OF A TRANSPORT ENTERPRISE SUSTAINABLE DEVELOPMENT

KUDRIAVTSEV V., PhD in Economics, Associate Professor, Department of Economics and Entrepreneurship.

E-mail: slavkudr@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7617-6390

KUDRIAVTSEVA O., PhD in Economics, Associate Professor, Department of Management.

E-mail: KseniaKydr@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6488-1941

Kharkiv National Automobile and Highway University, Ya. Mudrogo str., 25, Kharkiv, Ukraine, 61002.

Abstract. *The goal of this article is to develop a methodology for assessing the level of sustainable development of a transport enterprise, which allows to supplement and expand the system of coefficients, taking into account the specificity of initial and boundary conditions of functioning, as well as the nature of the enterprise's goals, which makes it possible to adapt to a dynamically changing environment. To achieve this goal, a number of modern general scientific methods and research techniques have been used, namely: abstract and logical, including analysis and synthesis, induction and deduction; generalisation – for reviewing information sources, studying local and foreign experience; system analysis – for a holistic perception of the research object and a comprehensive analysis of the relationship between the elements within the defined problem as a whole; problem-oriented – for scientific substantiation of the methodology for assessing the level of transport sustainable development.*

Modern economic trends make it possible to emphasise the theoretical and practical importance of the problem of increasing the efficiency and sustainability of transport enterprises on the basis of technological transformation. At the same time, sustainable development of transport will entail technical and technological progress of the economy as a whole.

The paper considers a methodology for assessing the level of sustainable development of transport enterprises, which involves five stages. The study also developed an approximate goal-setting system, which can be edited by the enterprise in accordance with its own priorities. This study systematised the indicators of sustainable development, which were divided into two groups, qualitative and quantitative, based on the goals set. Also, the article proposes a general integral indicator for assessing the level of sustainable development of an enterprise, based on the target approach, within which the indicators for achieving which are divided into indicators for achieving qualitative and quantitative goals in the areas of economic, environmental, social and technological activities, which allows to assess the degree of their implementation.

The theoretical conclusions, approaches and recommendations proposed in the article can be used to determine the level of sustainable development of a transport enterprise, on the basis of which it is possible to formulate a conclusion about its ability to carry out further activities, which will allow making the right management decisions.

Key words: *sustainable development, assessment, level of sustainable development, indicator of sustainable development, transport enterprise.*